

Metodbilaga

Vårt material har vi i huvudsak samlat in genom intervjuer, viss skriftlig dokumentation från myndigheter samt genom en enkät riktad till myndigheter. De olika underlagen beskrivs i de följande avsnitten.

Intervjuer

För att kartlägga de verksamheter som myndigheterna bedriver som kan ha betydelse för ett psykologiskt försvar har vi intervjuat företrädare för myndigheter.

Statskontorets intervjuer

Projektgruppen har genomfört intervjuer med 8 myndigheter (omkring 30 personer) som har verksamhet som kan vara av särskild betydelse för det psykologiska försvaret. Vi har intervjuat personer med olika typer av befattningar och funktioner. Ofta har det rört sig om personer med ledande befattningar på myndigheten, eller personer som arbetar med kommunikation, information, analys eller säkerhetsfrågor.

Därutöver har vi intervjuat företrädare för Sveriges Radio AB och den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism samt medverkat på ett möte med Mediernas beredskapsråd.

Vi har genomfört besöksintervjuer.

Intervjuerna genomfördes mellan november 2016 och februari 2017.

Kontigos intervjuer

Konsultföretaget Kontigo har intervjuat 28 myndigheter, där sammanlagt 33 personer har medverkat. Urvalet består främst av myndigheter med särskilda uppgifter inom krisberedskapen (bevakningsansvariga myndigheter och länsstyrelser) men även myndigheter med uppdrag

inom demokrati, utbildning och medieområdet. Urvalet av myndigheter har godkänts av Statskontoret. I slutet av denna bilaga finns en lista på myndigheter som intervjuats.

Kontigo har intervjuat personer med olika funktioner och befattningar. Det har främst rört sig om personer som är verksamma inom myndigheternas kommunikationsavdelningar och kris- och beredskapsenheter, men även personer som arbetat med säkerhetsfrågor, generaldirektörer eller personer med annan senior befattning.

De semistrukturerade intervjuerna genomfördes per telefon under perioden november–december 2016.

Kontigos uppdrag redovisades till Statskontoret i en skriftlig rapport.

Enkät

För att kunna ge en övergripande bild av statliga myndigheters verksamheter som kan bidra till det psykologiska försvaret genomförde vi en enkät riktade myndigheter under regeringen. Enkäten syftade dels till att undersöka hur många myndigheter som bedriver verksamhet som kan bidra till det psykologiska försvaret, dels till att ta reda på hur många myndigheter som upplever att de är en del av det psykologiska försvaret.

Enkäten utformades som en webbenkät och skickades ut under hösten 2016. Fältperioden pågick mellan 8 december 2016 och 31 januari 2017. Fyra påminnelser skickades ut för att öka svarsfrekvensen.

Målpopulation, urval och svarsfrekvens

Målgruppen för undersökningen var anställda som ansvarar för information, kommunikation eller säkerhetsfrågor, alternativt en person på ledningsnivå på samtliga statliga myndigheter under regeringen med fler än 10 årsarbetskrafter. Respondenten skulle ha god kunskap om myndighetens instruktionsenliga uppdrag och strategiska frågor som rör myndighetens arbete. Enkäten skickades till myndighetens registratur som sedan fick vidareförmedla e-posten internt.

Webbenkäten skickades ut till 198 myndigheter. Totalt svarade 168 myndigheter, vilket ger en svarsfrekvens på 85 procent.

Flera myndigheter valde att inte besvara alla frågor (vissa av dem besvarade enbart enstaka frågor), eftersom de upplevde att frågorna inte var relevanta för dem eller att de var känsliga till karaktären. Antalet myndigheter som besvarat huvuddelen av frågorna i enkäten varierar mellan 141–159.

Bortfallsanalys

I tabellen nedan framgår antalet svarande och antalet som inte har besvarat enkäten per myndighetskategori. Som framgår av tabellen är fördelningen av svar relativt jämn. De kategorier av myndigheter som avviker något är försvarsmyndigheter och domstolar, dessa kategorier är dock så små att enstaka svar ger stort genomslag.

Tabell 1 Svansfrekvens efter myndighetskategori

Myndighetskategori	Ej besvarat	Besvarat	Svansfrekvens (%)
Försvarsmyndighet (inklusive Försvarshögskolan)	1	4	80
Domstol	0	2	100
Myndighet inom rättsväsendet som inte är domstol	2	11	85
Högskola/universitet	3	24	89
Länsstyrelse	3	17	85
Bevakningsansvarig myndighet som inte ingår i någon av kategorierna ovan	3	19	86
Övriga myndigheter	18	85	83
Totalt	30	161	84

Kommentar: Frågan om myndighetskategori har ett partiellt bortfall om totalt 7 myndigheter. Det påverkar dock inte andelen svar i någon större utsträckning.

Bearbetning

Som framgår av rapporten har vi identifierat tre huvudsakliga delar inom det moderna psykologiska försvaret som varit utgångspunkter för vår utredning, se kapitel 1. För att undersöka hur många myndigheter som bedriver verksamhet inom dessa tre delar av det psykologiska försvaret grupperade vi de frågor och svarsalternativ i enkäten som relaterar till respektive del. Därefter har vi utgått från myndigheternas svar på dessa frågor för att avgöra om de bedriver verksamhet inom respektive del av det psykologiska försvaret. En myndighet kan således bedriva verksamhet inom flera delar av det psykologiska försvaret.

Antalet myndigheter som har verksamhet inom respektive del bör inte ses som exakta uppgifter, utan som en indikation på ungefär hur många myndigheter som har verksamheter som kan bidra till de olika delarna av det psykologiska försvaret. Frågorna har i vissa fall rört breda aktiviteter såsom om myndigheten främjar demokratiska värderingar och mänskliga fri- och rättigheter eller bedriver kunskapsutveckling om exempelvis medieanvändning och nyhetskonsumtion. Det är därför svårt att veta vilken specifik verksamhet som myndigheterna avsett i svaren på dessa frågor.

I kapitel 3, där vi beskriver samtliga myndigheters verksamheter och syn på det psykologiska försvaret på en mer övergripande nivå, har vi strikt utgått från de tre delarna av det psykologiska försvaret som vi presenterar i kapitel 1. I kapitel 4, 5 och 6 där vi beskriver respektive del i det psykologiska försvaret var för sig har vi däremot sett ett behov av att ha en mer flexibel syn på vilken typ av verksamhet som kan bidra till det psykologiska försvaret. Vi har till exempel velat inkludera verksamheter som bidrar till krisberedskapen, eftersom det visat sig att psykologiskt försvar i vissa fall bedrivs som en integrerad del i krisberedskapen.

Myndigheter som intervjuats i undersökningen

Finansinspektionen
Folkhälsomyndigheten
Fortifikationsverket
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Försvarshögskolan
Försvarmakten
Försäkringskassan
Kustbevakningen
Livsmedelsverket
Luftfartsverket
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Migrationsverket
Myndigheten för press, radio och tv
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen
Sjöfartsverket
Skatteverket
Socialstyrelsen
Statens energimyndighet
Statens jordbruksverk
Statens medieråd
Statens skolverk
Statens veterinärmedicinska anstalt
Strålsäkerhetsmyndigheten
Svenska institutet
Svenska kraftnät
Säkerhetspolisen
Trafikverket
Transportstyrelsen
Totalförsvarets forskningsinstitut
Tullverket